

Faculty of Education
SUAN SUNANDHA RAJABHAT UNIVERSITY

บันทึกการเรียนรู้

Reflective Journal and Learning Log

อาจารย์รัตติกาลญจน์ จูติโสภณศักดิ์

การสะท้อนการเรียนรู้

1

การสะท้อนประเด็นการเรียนรู้ จะช่วยให้จดจำเนื้อหาที่สำคัญของกิจกรรมต่างๆ ได้ ...ได้เรียนรู้อะไรที่เป็นประโยชน์ต่อตัวเองบ้าง

2

การสะท้อนความรู้สึก จะช่วยให้สามารถรับรู้ปรากฏการณ์ต่างๆ และการตอบสนองต่อปรากฏการณ์นั้นๆ ที่ชัดเจนขึ้น ฝึกฝนการสัมพัธอารมณ์ของผู้อื่น

3

การสะท้อนการนำไปใช้ในการเรียนและชีวิตส่วนตัว จะช่วยให้ได้ฝึกฝนการเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ ที่ได้เรียนรู้สู่การปฏิบัติจริงหรือในชีวิตประจำวัน

Reflective Journals and Learning Logs

การสะท้อนการเรียนรู้ เป็นการแสดงถึงความคิดและความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อเหตุการณ์ เมื่อมองย้อนหลังไปแล้วได้ทำอะไร หรือเกิดเหตุการณ์ใดขึ้นบ้าง ทำให้คิดและรู้สึกอย่างไร สัมพันธ์กับความคิดหรือความรู้สึกเดิมหรือไม่ อย่างไร เปลี่ยนแปลงความคิด วิธีคิด หรือความเชื่อเดิมหรือไม่ ทำให้เกิดความคิดใหม่อะไรบ้าง มีผลต่อพฤติกรรมต่อไปอย่างไร จะนำการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียนต่อไปอย่างไร มีข้อคิดเห็นเพิ่มเติม หรือข้อเสนอแนะอะไร

Northern Illinois University Center for Innovative Teaching and Learning. (2012).

Reflective journals and learning logs. In *Instructional guide for university faculty and teaching assistants*.

Retrieved from <https://www.niu.edu/citl/resources/guides/instructional-guide/reflective-journals-and-learning-logs.shtml>

Reflective Journals and Learning Logs

การสะท้อนการเรียนรู้ทำให้เกิดการทบทวนอย่างเป็นระบบ ทำให้เข้าใจความคิด ความรู้สึกของตนเอง เห็นการเปลี่ยนแปลงความคิดความรู้สึก ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม และการเปลี่ยนแปลงตนเอง เมื่อผู้เรียนบันทึกการสะท้อนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จะเข้าใจความคิดตนเอง มีการพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าขึ้นอย่างถูกต้อง

Northern Illinois University Center for Innovative Teaching and Learning. (2012).

Reflective journals and learning logs. In *Instructional guide for university faculty and teaching assistants*.

Retrieved from <https://www.niu.edu/citl/resources/guides/instructional-guide/reflective-journals-and-learning-logs.shtml>

Reflective Journals and Learning Logs

เมื่อสะท้อนความคิดให้ผู้อื่นฟังจะช่วยให้ผู้อื่นรับรู้ความคิดและเกิดการแลกเปลี่ยน ทกเถียง สรุปเป็นแนวคิด (concept) ที่มั่นคงของกลุ่ม เกิดการชักจูงให้เรียนรู้ได้มากขึ้นกว่าคิดคนเดียวและเกิดพฤติกรรมเรียนรู้จากกัน ในการเรียนการสอน ผู้สอนสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ผู้สอนสามารถติดตามและประเมินได้ว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไร มากน้อยแค่ไหน เรียนรู้ถูกต้องหรือไม่ หรือมีทัศนคติต่อการเรียนอย่างไร ควรจะช่วยเหลือผู้เรียนอย่างไร

Northern Illinois University Center for Innovative Teaching and Learning. (2012).

Reflective journals and learning logs. In *Instructional guide for university faculty and teaching assistants*.

Retrieved from <https://www.niu.edu/citl/resources/guides/instructional-guide/reflective-journals-and-learning-logs.shtml>

Reflective Journals and Learning Logs

วิธีการสะท้อนการเรียนรู้ สามารถทำได้ทั้งการเขียน (reflective writing) การพูด (reflective speech) การแสดงออกอื่นๆ (reflective performances) เช่น การแสดง (reflective drama) การวาดรูป การพับกระดาษ ศิลปะ ดนตรี บทกวี หรือใช้สื่อหลายอย่างประกอบกัน สามารถทำเป็นรายบุคคล ายกลุ่ม หรือ ผสมกัน

Northern Illinois University Center for Innovative Teaching and Learning. (2012).

Reflective journals and learning logs. In *Instructional guide for university faculty and teaching assistants*.

Retrieved from <https://www.niu.edu/citl/resources/guides/instructional-guide/reflective-journals-and-learning-logs.shtml>

การเขียน

Reflection

การเขียนบันทึกการเรียนรู้

ประเด็นการเรียนรู้

- ฉันได้เรียนรู้อะไรบ้างจากวิชานี้
- มีอะไรบ้างที่เป็นความรู้ใหม่ และ มีอะไรบ้างที่ฉันรู้อยู่แล้ว

ความรู้สึกต่อสิ่งที่เรียนรู้

- มีอะไรเกิดขึ้นบ้างในการเรียนวันนี้
- ฉันรู้สึกอะไรบ้างจากสถานการณ์ที่ฉันประสบ
- ทำไมฉันจึงรู้สึกเช่นนั้น

การนำไปใช้ในการเรียน/ชีวิตประจำวัน

- มีอะไรที่ฉันควรทำแต่ไม่ได้ทำบ้าง
- ฉันจะนำเอาอะไรที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการเรียนหรือการดำเนินชีวิตประจำวันได้บ้าง
- ถ้าฉันทำต่างจากนี้ จะได้ผลต่างอย่างไร
- ฉันควรทำอะไรก่อน เพราะอะไร
- ฉันควรทำสิ่งที่เป็นความเชื่อของฉันหรือไม่

บันทึกการเรียนรู้ครั้งที่ 1

ฉันได้รู้ว่า...

สิ่งที่ได้เรียนรู้ในวันนี้ฉันได้ตรวจสอบความเข้าใจของตนเองอีกครั้งเกี่ยวกับศัพท์ทางการสอน มโนทัศน์สำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉันมั่นใจว่าทุกคำถามใน Pre-test ที่อาจารย์ให้ทำนั้น ฉันเคยรู้จักมาแล้วแทบทั้งสิ้น เมื่อได้ลงมืออธิบายคำต่างๆ เหล่านั้นผ่านการเขียนตอบ (ซึ่งไม่ใช่วิธีที่ฉันถนัดนัก) กลับพบว่า ฉันอธิบายความหมายของคำเหล่านั้นได้เพียงบางส่วน บางคำที่ไม่มั่นใจ ฉันก็อนุญาตให้ตัวเองไม่ตอบ นั่นอาจแสดงว่า ฉันยังไม่เข้าใจศัพท์ทางการสอนอย่างแจ่มแจ้งและลึกซึ้งเลยสักคำ

สิ่งที่ได้เรียนรู้ในวันนี้ฉันได้มองคำว่า การเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ใหม่อีกครั้งผ่านสถานการณ์ที่อาจารย์กำหนดขึ้น แล้ววิเคราะห์ว่าฉันและเพื่อนๆ เรียนรู้ คำว่า “การเรียนรู้” อย่างไร ขั้นตอนที่ฉันและเพื่อนๆ ทำเพื่อให้เข้าใจ คำว่า การเรียนรู้ นั่นคือกระบวนการเรียนรู้ ขั้นตอนที่อาจารย์ทำ/วางแผนไว้เพื่อให้เราเกิดกระบวนการเรียนรู้คือ กระบวนการสอน

ฉันได้พบว่า...

หากฉันมาเรียนไม่ว่าในวิชาใดๆ ก็ตาม โดยที่ไม่มีต้นทุนความรู้อยู่แล้วหรือมีมาบ้างเพียงน้อยนิด นั้นเท่ากับว่าฉันเสียเวลาอนาคตของตัวเองไปทั้งชั่วโมง และกลับบ้านไปพร้อมกับความเหนื่อยอ่อนที่ต้องใช้พลังงานในการหาจรรยาบรรณประสบการณ์เดิมอย่างหนักหน่วง

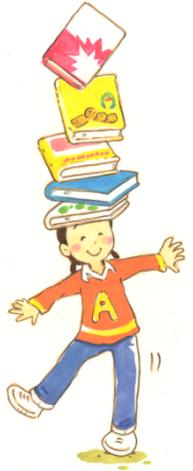
ฉันรู้ดีกว่า...

ฉันต้องพร้อมที่จะเรียนให้มากกว่านี้ ต้องใช้เวลากับการเรียนในเวลาอันจำกัดอย่างคุ้มค่า บางอย่างเป็นสิ่งใหม่ที่ฉันได้เรียนรู้ในห้องเรียน แต่อาจเป็นสิ่งที่เพื่อนๆ รู้มาแล้ว มีประสบการณ์มาแล้ว ไม่ได้แปลว่าฉันจะต้องรู้เหมือนเพื่อน หรือรู้เท่ากับเพื่อนๆ แต่แปลว่า ฉันต้องรู้บ้างแล้วล่ะ ฉันมาเรียนเพื่อพัฒนาตน และฉันควรต้องแยกให้ได้ว่าควรรู้อะไรบ้าง

ฉันจะ...

ต้องรีบกลับไปค้นคว้าเพื่อเขียนงานชิ้นที่ 1

- การเรียนรู้เกิดขึ้นได้อย่างไร
- การเรียนรู้ที่ดี (ตามที่ ทบ. นั้นว่าไว้) เป็นอย่างไร
- การเรียนรู้มีกี่แบบ ประเภท ลักษณะ

บันทึกการเรียนรู้ครั้งที่ 2

ฉันได้รู้ว่า...

สิ่งที่ได้เรียนรู้ในวันนี้ ในการเรียนรู้หรือศึกษาค้นคว้าเรื่องใดๆ ก็ตามที่ผ่านมาในชีวิตการศึกษา ณ เวลานี้ หากเราจับหลักได้ จะทำให้เราเข้าใจสิ่งนั้นถึงแก่น และต้องรู้จักฝึกประยุกต์ เชื่อมโยงหลักการเข้ากับเรื่องต่างๆ เพื่อให้จำได้อย่างเป็นระบบ เป็นภาษาของเราเอง เวลาเราไปพูดหรืออธิบายสิ่งใด จะสามารถพูดได้อย่างแม่นยำและน่าเชื่อถือ รับผิดชอบต่อทุกคำพูดที่พูดออกไป ไม่ได้... จำอวด (จำมาอวด)

ลองกลับมานึกดูว่า **หลัก** ที่เรายึดในการประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอคืออะไร ตอนนี้อังนึกไม่ออก แต่มีประโยคหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องกระตุ้นเตือนใจในการปฏิบัติมาตั้งแต่เด็กๆ คือ **ไม่มีสิ่งใดๆ ในโลกที่จะสำเร็จได้โดยปราศจากความกระตือรือร้น** ชีวิตจึงมีความสุขและความทุกข์คละเคล้ากันไปกับการกระตือรือร้นที่จะแสวงหา... หาโอกาส หาเวลา หาประสบการณ์ ฯลฯ

ประเด็นในวันนี้ สิ่งที่ฟังแล้วคิดและเห็นคล้ายตามดั่งที่อาจารย์ได้ยกตัวอย่างกรณีการศึกษาดูงานของครูเชื่อมโยงจากเรื่อง “หลัก” ที่เรายึดในการประพฤติปฏิบัติ ถ้าไม่เข้าใจหลักการว่าจัดอย่างไรเพื่ออะไร มีความหมายอย่างไร ก็ไม่สามารถประยุกต์ใช้ ความรู้ได้อย่างถูกต้อง สิ่ง que เห็นตามมากก็คือทำตามแบบ จำมาทำ อธิบายไม่ได้ว่าทำไมไปทำไม หากจับหลักการไม่ได้สุดท้ายก็จำไปทำเป็นท่อนๆ มองไม่เห็นความเหมือนความต่างกับหลักและวิธีการอื่น

ฉันได้พบว่า...

มีเพียงบางสิ่งที่ ฉันรู้ว่า รู้..แล้ว มีหลายสิ่งที่ ฉันรู้ว่า...ไม่รู้

ฉันไม่กังวลใจเลย ถ้าบางสิ่งฉันอาจไม่รู้ว่าตัวเองรู้ แต่คงเป็นทุกข์มากขึ้นทุกทีที่ ไม่รู้ว่า... ฉันยังไม่รู้อะไร

Key word ในวันนี้...

หาหลักการให้เจอ ถ้าหลักการไม่ชัด ความเข้าใจหรือการตีความคนละแบบนำไปสู่การจัดการศึกษาที่ต่างกัน

Thank you
thitikan.th@ssru.ac.th